

ข้าวโพด (*Zea mays* L.)

- (1) เลขที่คำขอ : 121/2549   วันที่ยื่นคำขอ : 24 ตุลาคม 2549
(2) ชื่อผู้ขอ : มหาวิทยาลัยขอนแก่นและสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
(3) ชื่อพันธุ์พืชใหม่ : ดอกคูณ 49
(4) รายละเอียดที่มาของพันธุ์พืช :
(5) กรรมวิธีในการปรับปรุงพันธุ์พืช และลักษณะสำคัญของพันธุ์พืชใหม่ :

กรรมวิธีในการปรับปรุงพันธุ์พืช :

ข้าวโพดข้าวเหนียวลูกผสมชั่วแรก พันธุ์ดอกคูณ 49 มีเมล็ดสีเหลือง และที่มีฮัยโนไทป์ (Sh_2/sh_2 Su/Su wx/wx) พัฒนามาจากการผสมข้ามระหว่างพันธุ์แท้ 2 พันธุ์ คือ พันธุ์แม่คือ 513 วาย และพันธุ์พ่อคือ 216 แอล โดยเชื้อพันธุกรรมที่นำมาใช้ปรับปรุงพันธุ์แท้นั้นเป็นของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่รวบรวมพันธุ์ระหว่างปี 2528-2541

โดยพันธุ์แม่ 513 วาย นั้นเป็นพันธุ์แท้ที่มีฮัยโนไทป์ (Sh_2/Sh_2 Su/Su wx/wx) ได้จากการนำข้าวโพดข้าวเหนียวประชากร KCU-SW เมล็ดสีเหลือง มาสกัดสายพันธุ์แท้โดยวิธีผสมตัวเอง และคัดเลือกแบบจุดประวัติ 8 ชั่วรุ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2548 โดยประชากร KCU-SW (KJ/2C58//7101/KB) นั้นสร้างมาจากพันธุ์แม่ คือ KJ/2c58) ซึ่งเป็นประชากรลูกผสมข้าวโพดหวานสีเหลือง (ได้จากการผสมข้ามระหว่าง พันธุ์แม่ คือ KJ เป็นข้าวโพดหวานเมล็ดสีเหลืองของมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับ พันธุ์พ่อ คือ 2c58 เป็นข้าวโพดหวานพันธุ์การค้าจากสหรัฐอเมริกา ผสมข้ามระหว่าง กับ พันธุ์พ่อ คือ 7101/KB เป็นข้าวโพดข้าวเหนียวลูกผสมย้อนประชากร เมล็ดสีเหลือง ได้จากการผสมข้ามระหว่าง พันธุ์แม่ คือ 7101 ข้าวโพดประชากรลูกผสม พันธุ์แม่ คือ KB ซึ่งเป็นข้าวเหนียวเมล็ดสีขาวพันธุ์พื้นเมืองชื่อพันธุ์ข้าวเหนียวอุบลที่ซื้อจากร้านค้าจังหวัดอุบลราชธานี กับ พันธุ์พ่อ คือ sensation ที่เป็นข้าวโพดหวานเมล็ดสีเหลืองพันธุ์การค้าจากสหรัฐอเมริกา กับ พันธุ์พ่อ คือ KB เป็นพันธุ์ข้าวเหนียวอุบล

สำหรับพันธุ์พ่อคือ 216 แอล นั้นเป็นพันธุ์แท้ที่มีฮัยโนไทป์ (sh_2/sh_2 Su/Su wx/wx) ที่ได้จากการนำข้าวโพดข้าวเหนียว ประชากร 901 ที่มาพัฒนาขึ้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น มาสกัดสายพันธุ์แท้โดยวิธีผสมตัวเอง และคัดเลือกแบบจุดประวัติ 8 ชั่วรุ่น

ลักษณะสำคัญของพันธุ์พืชใหม่ :

- ลักษณะลำต้น**   ความสูงต้นวัดจากระดับคอจนถึงข้อใบธง เฉลี่ยอยู่ในช่วง 76-125 เซนติเมตร
ลักษณะช่อดอกตัวผู้   ความยาวของก้านช่อดอกตัวผู้ที่โผล่พ้นฐานใบธง วัดจากฐานใบธงถึงโคนแขนงแรกของช่อดอกตัวผู้ เฉลี่ยอยู่ในช่วง ยาวมาก คือ มากกว่าหรือเท่ากับ 15 เซนติเมตร สีเปลือกดอกย่อยสีเขียวอ่อน สีอับเรณูสีเหลือง จำนวนวันที่ช่อดอกตัวผู้เริ่มบานเป็น 50 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนต้นทั้งหมดนับตั้งแต่วันที่ให้น้ำครั้งแรกอยู่ในช่วง 36-45 วัน
ลักษณะเส้นไหม   สีเส้นไหมเมื่อออกไหมครบ 50 เปอร์เซ็นต์ สีเขียวอ่อน จำนวนวันออกไหมเป็น 50 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนต้นทั้งหมด นับตั้งแต่วันที่ให้น้ำครั้งแรก อยู่ในช่วง 36-45 วัน

ลักษณะฝัก

ความสูงฝัก วัดจากระดับผิวดินถึงข้อฝักบนสุด อยู่ในช่วง 31-60 เซนติเมตร จำนวน
แถวเมล็ด ค่อนข้างมาก คือ 16 แถว ชนิดของเมล็ดบริเวณกึ่งกลางฝัก คือ เป็น
ข้าวโพดข้าวเหนียว ชั่งสีขาว

ข้าวโพดพันธุ์ ดอกคูณ 49

